

การสร้างแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 CONSTRUCTION OF GOOD CITIZENSHIP SCALE FOR 4-6 HIGH SCHOOL STUDENTS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18.

ผู้วิจัย

จุฑามาศ ช่อคง¹

Juthamard Chorkong

กรรมการควบคุม

รศ.ดร. บุญเรียง ขจรศิลป์²ดร. วารุณี ถิ่นนาคดี³

Advisor Committee

Assoc.Prof.Dr. Boonreang Kajornsin

Dr. Warunee Lapanachokdee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 2) ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 3) สร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (local Norms) ของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และ 4) จัดทำคู่มือการใช้แบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพและสร้างเกณฑ์ปกติได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 516 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ผลการวิจัยสรุปว่า 1) แบบวัดที่สร้างขึ้นประกอบด้วยข้อคำถาม 92 ข้อ มุ่งวัดความเป็นพลเมืองดี 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์

สุจริต 3) มีวินัย เคารพกฎหมายและกติกาสังคม 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่น รับผิดชอบในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ 9) มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ 10) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ที่มีลักษณะเป็นข้อคำถามเชิงสถานการณ์แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยแต่ละตัวเลือกมีคะแนนที่แตกต่างกันตั้งแต่ 0-3 คะแนน 2) แบบวัดที่สร้างขึ้นมีความตรงตามตามเนื้อหาจากการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามของความเป็นพลเมืองดี พบว่า ข้อคำถามของแบบวัดมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.62 ความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โครงสร้างของแบบวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่าไคสแควร์ ที่ค่าองศาอิสระ เท่ากับ 25 มีค่าเท่ากับ 37.14 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อน (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.043 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า

¹นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.031 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.985 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.968 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 3) เกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายคะแนนของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีในรูปของคะแนนปกติที่ทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ T19-T81 4) คู่มือการใช้แบบวัดที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสม สะดวกสามารถนำไปใช้ได้ และมีองค์ประกอบครบถ้วน

คำสำคัญ : ความเป็นพลเมืองดี แบบวัด

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to construct the good citizenship scale for 4-6 high school students; 2) to validate the good citizenship scale for 4-6 high school students; 3) to establish local norms of the good citizenship scale for 4-6 high school students; 4) to construct manual of the good citizenship scale for 4-6 high school students. The sample for test validation and norms construction consisted of 516 4-6 high school students under the Secondary Educational Service Area Office 18, academic year 2012. The sample were selected by multi-stage random sampling

The research results revealed that: .1) The good citizenship scale for 4-6 high school students comprised of 92 items, aimed to assess 10 good citizenship characteristics; 1) Patriotic Signature 2) Honesty 3) Discipline, respect for the rule of law and society 4) Inquiry learning 5) Sufficiently 6) Commitment to work 7) Respect for

Thailand 8) Public mind 9) Reasonable, listen to the opinions of others and 10) Political participation. Each situational questions with different 0-3 score choices. 2) The content validity of the good citizenship scale for 4-6 high school students, investigated by calculating the item objective congruence index (IOC), were in the range of 0.80-1.00 and all items had discrimination index between 0.20-0.62. The construct validity of the good citizenship scale for 4-6 high school students was investigated by confirmatory factor analysis. The result revealed that the construct of the good citizenship scale was fit with the empirical data that had Chi-Square 37.14 with 25 degree of freedom; standardized RMR was 0.043; RMSEA was 0.031; GFI was 0.985 and AGFI 0.968. The reliability of the scales was 0.94, 3) The local norms for the good citizenship scale for 4-6 high school students show the normalized T-score form T19-T81, and 4) the manual for the good citizenship scale for 4-6 high school students was suitable and convenient for usability, easy to understand and fully important composition.

Keywords : Good citizenship Scale

ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

สังคมไทยกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีความซับซ้อนมากกว่าเดิมหลายเท่าตัว ปัญหาเรื้อรังของสังคมไทยจนเป็นวิกฤตที่แก้ปัญหามีไม่ตกมีหลายด้าน เช่น วิกฤตทางด้านการเมือง วิกฤตทางเศรษฐกิจ การคอร์รัปชั่น และปัญหา

ความยากจน เป็นต้น เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้น ปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวรองรับและเป็นเงื่อนไขผลักดันความก้าวหน้าก็คือความเป็นพลเมืองของประเทศ หากประเทศใดมีพลเมืองที่มีความรู้ ความสามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประเทศนั้นย่อมมีศักยภาพที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นอย่างเข้มแข็ง ในทางตรงกันข้ามหากพลเมืองยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรประเทศนั้นก็ไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันได้ (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2548: บทสรุปผู้บริหาร)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการปลูกฝังและพัฒนาให้คนในประเทศเป็นพลเมืองที่มีความรู้ มีคุณธรรม เป็นพลเมืองดีของประเทศ ซึ่งต้องเริ่มต้นที่การศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในรูปแบบใดก็ตาม ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 หมวด 1 บททั่วไป ที่ว่าด้วยความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 และมาตรา 7 ได้แสดงถึงการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากร

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 5) รวมถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้า การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3)

คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (กนป.) ซึ่งมีอดีตนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นประธาน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ กนป. ด้านพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2553 เพื่อช่วยให้การดำเนินงานขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาด้านการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้เป็นพลเมืองดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคล่องตัว และมีความรอบคอบในการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น (คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง)

จากจุดเน้นของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง จะเห็นว่า ความเป็นพลเมืองดีนั้นเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นจุดเน้นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์กับสังคม ตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจในการประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นมีนิสัยในการปรับปรุงงานของตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชนและครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม (กรมวิชาการ, 2534: 23) ตามพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg (อ้างใน จิตตินันท์ บุญสถิตกุล, 2548: 105) ได้นำแนวคิดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่เป็นพื้นฐานพฤติกรรมทางจริยศาสตร์ในการจัดระดับทางจริยธรรม โดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ขั้น โดยมีการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขึ้นในแต่ละขั้นและมีความสัมพันธ์กับอายุของบุคคล นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีอายุระหว่าง 16-18 ปี จะมีพัฒนาการทางด้านจริยธรรมในขั้นที่ 5 บุคคลที่มีพัฒนาการในขั้นนี้จะคิดถึงสภาพการณ์และกฎเกณฑ์ที่มีเหตุผล มีความเข้าใจว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ ถ้ามีเหตุผลที่เหมาะสมกว่า คนในวัยนี้จะทำตามสัญญาที่ได้ตกลงกัน ทำในสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล เข้าใจสิทธิของตนเองและคนอื่น มองกว้าง การคล้อยตามเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มีความเคารพตนเอง เน้นจริยธรรมที่คนในสังคมยอมรับ ดังนั้นการปลูกฝังและพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีอยู่ร่วมกันในสังคมของประเทศชาติและสังคมโลกอย่างสงบสุขต่อไป

การปลูกฝังและพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนนั้นจำเป็นต้องมีการวัดความเป็นพลเมืองดี

โดยต้องมีเครื่องมือที่มีมาตรฐานในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวนักเรียน เพื่อให้ทราบระดับความเป็นพลเมืองดี จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาความเป็นพลเมืองดีอย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป ซึ่งในปัจจุบันหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ และในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐานที่ 2.1 ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดที่จะต้องวัดและประเมินนักเรียนไว้ในตัวชี้วัดที่ 3 ที่ระบุไว้ว่า นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนและมีส่วนสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคม การวัดและประเมินผลด้านความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติยังขาดเครื่องมือในการวัดของนักเรียนอย่างชัดเจน และเนื่องจากความเป็นพลเมืองดีเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลจึงต้องตรวจสอบหรือวัดทางอ้อมจากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก การวัดความเป็นพลเมืองดีจึงนิยมใช้แบบวัดที่ประกอบด้วยชุดของข้อคำถามเป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้ผู้ถูกวัดตอบสนองแล้ววัดความเป็นพลเมืองดีจากคำตอบของผู้ถูกวัด

ผู้วิจัยเป็นนักวิชาการศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค 5 ซึ่งมีหน้าที่กำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัด เพื่อนำผลที่ได้จากการกำกับติดตามมาประกอบการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจสร้างแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อให้ครูผู้สอนมีเครื่องมือที่ใช้วัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งผลการวัดที่ได้จะทำให้ให้นักเรียนและครูผู้สอนได้ทราบระดับของความเป็นพลเมืองดี จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนที่สามารถนำผลการวัดไปใช้กำหนดแนวทางหรือปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสอดคล้องต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนต่อไป ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน สามารถนำผลที่ได้จากการวัดไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน เพื่อช่วยเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สร้างแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3. สร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (local Norms) ของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
4. จัดทำคู่มือการใช้แบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปี

การศึกษา 2555 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 50 แห่ง จำนวน 31,931 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดในประเด็นของความชัดเจนของคำชี้แจง ความเหมาะสม ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และระยะเวลาที่นักเรียนใช้ในการทำแบบวัด ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่วิเคราะห์คุณภาพในด้านค่าอำนาจจำแนก ความตรงตามโครงสร้าง และค่าความเที่ยง รวมทั้งการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดพลเมืองดี ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนบ้านสวน(จันทนุสรณ์)โดยผู้วิจัยขอให้ครูคัดเลือกนักเรียนที่มีความเป็นพลเมืองดีระดับสูง ปานกลาง ต่ำ จำนวน 9 คน ระดับชั้นละ 3 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามในการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่วิเคราะห์คุณภาพใน ด้านความตรงเชิงโครงสร้าง และค่าความเที่ยง รวมทั้งการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดพลเมืองดี ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 98 คน
3. กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้านความเที่ยง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่วิเคราะห์คุณภาพในด้านความตรงเชิงโครงสร้างและการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดพลเมืองดี ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรอำรุง 2 ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 84 คน

4. กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์คุณภาพด้านความตรงเชิงโครงสร้าง ความเที่ยง และการสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายผลการวัดจากแบบวัดความเป็นพลเมืองดีฉบับสมบูรณ์ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนเขาชะเมาวิทยาคม จำนวน 78 คน โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม จำนวน 87 คน โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ จำนวน 101 คน โรงเรียนชลกัลยานุกูล แสนสุข จำนวน 112 คน โรงเรียนศรีราชา จำนวน 138 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 516 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาด้วยตนเอง มีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลกับนักเรียน และประสานกับโรงเรียน เพื่อกำหนดวัน เวลาในการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2. เตรียมแบบวัดให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ และเตรียมแบบวัดให้มากกว่าจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบจริง เพื่อสำรองไว้สำหรับแบบวัดชุดที่พิมพ์ไม่ชัดเจน แบบวัดชุดที่มีจำนวนหน้าไม่ครบ หรือสำรองไว้ให้กับนักเรียนบางคนที่ทำแบบวัดเสีย และวางแผนในการดำเนินการสอบล่วงหน้า

3. จัดเตรียมความพร้อมของสถานที่สอบ ห้องสอบและทำความเข้าใจกับครูผู้ช่วยคุมสอบที่ทางโรงเรียนจัดไว้ในเรื่องของการบริหารการสอบที่มีความเป็นมาตรฐานและไม่ทำให้เกิดความลำเอียงต่อการสอบ

4. ดำเนินการสอบโดยผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ และวิธีการตอบให้นักเรียนเข้าใจก่อนที่จะเริ่มทำแบบวัด

5. หลังการสอบทุกครั้งตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องในการตอบของนักเรียน ถ้านักเรียนตอบครบทุกข้อจึงจะถือว่าครบถ้วนสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คุณภาพรายข้อ เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้สูตรการคำนวณสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson

2. วิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีเชิงเหตุผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามที่กำหนด โดยการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence Index) ของข้อคำถามกับนิยามความเป็นพลเมืองดีตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3. วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีเชิงประจักษ์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมลิสเรล

4. วิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) แบบความสอดคล้องภายในด้วยการหาสัมประสิทธิ์แบบแอลฟาของ Cronbach

5. การวิเคราะห์หาเกณฑ์ปกติและการแปลผลเกณฑ์ปกติ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. นำคะแนนมาแจกแจงความถี่ (frequency: f)
2. หาความถี่สะสม (Cumulative frequency: cf)
3. แปลงคะแนนดิบเป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์
4. นำคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์แปลงเป็นคะแนนปกติ (normalized T-score) จากตารางการแปลงคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์เป็นคะแนนปกติ

5. นำคะแนนปกติที่มาแปลผลเป็นเกณฑ์ปกติ โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลเป็น 5 ระดับ ที่มีช่วงของคะแนนแต่ละระดับเท่ากัน โดยการหาพิสัยของคะแนนปกติที่แล้วหารด้วยจำนวนระดับที่ต้องการ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสร้างแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์

แบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่สร้างขึ้นเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกมีคะแนนต่างกันตั้งแต่ 0-3 คะแนน ตามระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg (Online) และลำดับพฤติกรรมความรู้สึกร่วมตามแนวทฤษฎีพัฒนาของ Krathwohl and Others (1964 อ้างในรวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์, 2533: 5-8) ที่ผู้วิจัยได้สรุปและปรับเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนแต่ละข้อคำถาม แบบวัดความเป็นพลเมืองดีทั้งหมดจำนวน 92 ข้อ เพื่อวัดคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 10 คุณลักษณะได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 16 ข้อ 2) ซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 4 ข้อ 3) มีวินัย เคารพกฎหมายและกติกาสังคม จำนวน 4 ข้อ 4) ใฝ่เรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ 5) อยู่อย่างพอเพียง

จำนวน 12 ข้อ 6) มุ่งมั่น รับผิดชอบในการทำงาน จำนวน 12 ข้อ 7) รักความเป็นไทย จำนวน 12 ข้อ 8) มีจิตสาธารณะ จำนวน 12 ข้อ 9) มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จำนวน 2 ข้อ และ 10) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง จำนวน 2 ข้อ การทำแบบวัดให้นักเรียนอ่านข้อคำถามที่เป็นสถานการณ์แล้วพิจารณาเลือกตอบตัวเลือกที่ตรงกับนักเรียนจะปฏิบัติมากที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ กำหนดเวลาในการทำแบบวัด 60 นาที

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์

การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง

2.1.1 การตรวจสอบความสัมพันธ์

ระหว่างคะแนนการตอบแบบวัดในแต่ละคุณลักษณะ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละคุณลักษณะของแบบวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์ ได้ผลแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละคุณลักษณะของแบบวัดความเป็นพลเมืองดี 10 คุณลักษณะ

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10
Y1	1.000									
Y2	0.522**	1.000								
Y3	0.514**	0.353**	1.000							
Y4	0.586**	0.427**	0.611**	1.000						
Y5	0.630**	0.522**	0.493**	0.673**	1.000					
Y6	0.587**	0.503**	0.414**	0.556**	0.616**	1.000				
Y7	0.541**	0.496**	0.475**	0.537**	0.592**	0.562**	1.000			
Y8	0.496**	0.512**	0.441**	0.531**	0.532**	0.563**	0.630**	1.000		
Y9	0.389**	0.360**	0.385**	0.485**	0.637**	0.368**	0.375**	0.322**	1.000	
Y10	0.434**	0.352**	0.293**	0.380**	0.408**	0.476**	0.471**	0.550**	0.223**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 คะแนนการตอบแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์ที่ประกอบด้วยคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี 10 คุณลักษณะ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แต่ละคุณลักษณะตั้งแต่ 0.223–0.673 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.223 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ 9 มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และคุณลักษณะที่ 10 เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.673 เป็นความสัมพันธ์

ระหว่างคุณลักษณะที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ และคุณลักษณะที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แต่ละคุณลักษณะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

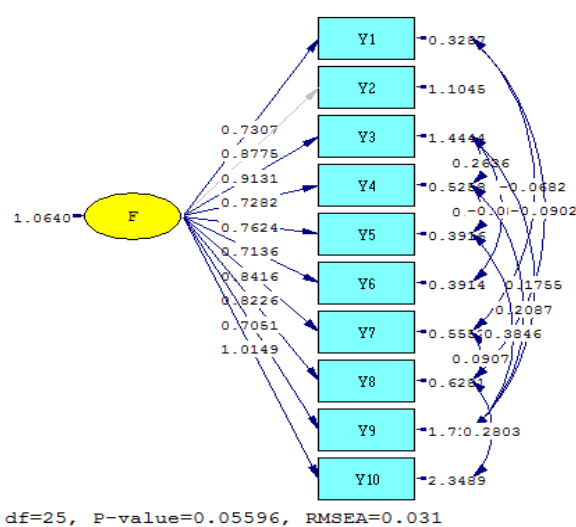
ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีฉบับสมบูรณ์ที่ประกอบด้วยคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี 10 ลักษณะ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลแสดงดังตารางที่ 2 และภาพที่ 1

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดความเป็นพลเมืองดี 10 คุณลักษณะ

ประเด็นการวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์
P-value	0.056
Chi-Square	37.14
RMSEA	0.031
RMR	0.043
GFI	0.985
AGFI	0.968

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่าแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความตรงเชิงโครงสร้างที่ประกอบด้วยคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย เคารพ กฎหมายและกติกาสังคม 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่น รับผิดชอบในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ 9) มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ 10) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การปกครอง โครงสร้างของแบบวัดมีความสอดคล้อง

กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ที่ df เท่ากับ 25 มีค่าเท่ากับ 37.14 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.031 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Residual: RMR) มีค่าเท่ากับ 0.043 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) มีค่าเท่ากับ 0.985 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.968

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของความเป็นพลเมืองดี 10 คุณลักษณะ ที่ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย เคารพกฎหมายและกติกาสังคม 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นรับผิดชอบในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ 9) มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ 10) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การปกครอง มีค่าน้ำหนักแต่ละองค์ประกอบเท่ากับ 0.7307 0.8775 0.9131 0.7282 0.7624 0.7136 0.8416 0.8226 0.7051 และ 1.0149 ตามลำดับ

2.2 ผลการตรวจสอบความเที่ยง

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์ทั้งฉบับด้วยการหาความสอดคล้องภายในโดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟาตามวิธีของ Cronbach พบว่าแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์ มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

ตอนที่ 3 ผลการสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (local Norms) ของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (local Norms) ของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยการนำคะแนนดิบที่ได้จากการนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 516 คน แปลงเป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ และนำเปอร์เซ็นต์ไทล์แปลงเป็นคะแนนปกติที่ (normalized T-score) จากตารางการแปลงคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์เป็นคะแนนปกติที่ ผลการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่ามีคะแนนปกติที่ตั้งแต่ T19-T81

ตอนที่ 4 ผลการจัดทำคู่มือการใช้แบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้แบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 คู่มือการใช้แบบวัดประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ของแบบวัด นิยามความเป็นพลเมืองดี ลักษณะของแบบวัด โครงสร้างของแบบวัด คุณภาพของแบบวัด วิธีดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน และเกณฑ์ปกติในการแปลความหมายคะแนน

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยผู้วิจัยนำคู่มือไปให้คุณครูที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 ท่าน ทดลองการใช้คู่มือ โดยให้ครูอ่านทำความเข้าใจและทดลองตรวจให้คะแนนของนักเรียนและแปลผลคะแนน ซึ่งพบว่าครูทั้ง 3 ท่านมีความเข้าใจการดำเนินการสอบตามคู่มือการใช้แบบวัดและสามารถตรวจให้คะแนนและแปลผลคะแนนได้ถูกต้องตามเกณฑ์การให้คะแนนและตรงตามเกณฑ์การแปลผลคะแนน

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า

1. แบบวัดที่สร้างขึ้นประกอบด้วยข้อคำถาม 92 ข้อ ที่มุ่งวัดความเป็นพลเมืองดี 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) เคารพกฎหมายและกติกาสังคม 5) ใฝ่เรียนรู้ 6) อยู่อย่างพอเพียง 7) มุ่งมั่น รับผิดชอบในการทำงาน 8) รักความเป็นไทย 9) มีจิตสาธารณะ 10) มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ 10) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ที่มีลักษณะเป็นข้อคำถามเชิงสถานการณ์ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยแต่ละตัวเลือกมีคะแนนที่แตกต่างกันตั้งแต่ 0-3 คะแนน

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์ สรุปได้ว่าแบบวัดมีความตรงเชิงโครงสร้างที่โครงสร้างของแบบวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ที่ df เท่ากับ 25 มีค่าเท่ากับ 37.14 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่ามีค่าเท่ากับ 0.031 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อน มีค่าเท่ากับ 0.043 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน มีค่าเท่ากับ 0.985 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว มีค่าเท่ากับ 0.968 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

3. การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่ามีคะแนนปกติที่ตั้งแต่ T19-T81

4. จัดทำคู่มือการใช้แบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า คู่มือการใช้แบบวัดที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสมสะดวกสามารถนำไปใช้ได้ และมีองค์ประกอบครบถ้วน

อภิปรายผล

1. ความตรงตามเนื้อหาของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีเชิงเหตุผล โดยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามของความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่าค่า IOC ของข้อคำถามในแบบวัดความเป็นพลเมืองดี มีค่าตั้งแต่ 0.8-1.0 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อคำถามทุกข้อมีความตรงตามเนื้อหา กล่าวคือมีความสอดคล้องกับนิยามของความเป็นพลเมืองดีที่มุ่งวัด ที่สอดคล้องกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 248-249) และบุญเจติ ภิญญอนันตพงษ์ (2547: 179) ที่กล่าวว่า การพิจารณาค่า IOC จะต้องมีความมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องตรงตามเนื้อหา

2. คุณภาพรายข้อในประเด็นของค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ผลการนำแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ไปทดลองใช้เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-0.62 แสดงว่าข้อคำถามของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือค่าอำนาจจำแนกต้องมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งหมายความว่า ข้อคำถามข้อนั้นสามารถจำแนกนักเรียนที่มีความเป็นพลเมืองดีได้ ดังที่ Ebel and Fasbric (1986 อ้างในพรทิพย์ ไชยโส, 2545: 189) ศิริชัย กาญจนวาสี (2544: 181) และล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543: 185) ที่ระบุว่าค่าอำนาจจำแนกที่ดีควรมีค่าเป็นบวกเข้าใกล้ +1 และค่าอำนาจจำแนกจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

3. ความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าแบบวัดมีความตรงเชิงโครงสร้างที่ประกอบด้วยคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย เคารพกฎหมายและกติกาสังคม 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นรับผิดชอบในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ 9) มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ 10) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง โครงสร้างของแบบวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ที่ df เท่ากับ 25 มีค่าเท่ากับ 37.14 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.031 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Residual: RMR) มีค่าเท่ากับ 0.043 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index:

GFI) มีค่าเท่ากับ 0.985 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.968 ซึ่งมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่ละค่าดัชนีที่ Diamantopoulos และ Siguaw (2000 อ้างใน สุกมาศ อังสุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนิภา ภิญญานาวัฒน์, 2554: 27-29 ได้เสนอไว้ ดังนี้ 1) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เสนอว่า RMSEA ที่ดีมาก ๆ ควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 ซึ่งหมายถึงโครงสร้างมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี 2) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Residual: RMR) ที่สรุปว่าค่า RMR ควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าโครงสร้างมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี 3) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.95 แสดงว่าโครงสร้างมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี และ 4) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) ควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.95 แสดงว่าโครงสร้างมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี

4. ความเที่ยงของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์ทั้งฉบับด้วยการหาความสอดคล้องภายในโดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟาตามวิธีของ Cronbach พบว่าแบบวัด

ความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ฉบับสมบูรณ์ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสี (2544: 38) ที่กล่าวว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามมาตรฐานที่พบเห็นกันทั่วไปจะมีค่าตั้งแต่ 0.8 หรือ 0.9 ขึ้นไป และเยาวดี วิบูลย์ศรี (2545: 102) ที่กล่าวว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นอย่างเป็นมาตรฐานที่ใช้ในหน่วยงานควรมีค่าความเที่ยงไม่น้อยกว่า 0.85

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ไปใช้

1. ผู้ที่นำแบบวัดไปใช้ควรมีการศึกษาคู่มือการใช้แบบวัดให้มีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของแบบวัด วิธีดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน และเกณฑ์ปกติในการแปลความหมายคะแนนก่อนนำไปใช้

2. คุณครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการนำแบบวัดไปใช้วัดระดับของความเป็นพลเมืองดีของ

นักเรียนเพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของนักเรียน แล้วนำผลการวัดไปใช้กำหนดแนวทางหรือปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสอดคล้องการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างแบบวัดความเป็นพลเมืองดีในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดระดับของความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน เพื่อนำผลการวัดไปใช้กำหนดแนวทางหรือปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสอดคล้องการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนต่อไป

2. ควรมีการวิจัยรูปแบบการวัดความเป็นพลเมืองดีในรูปแบบอื่นๆ เพื่อนำผลการวัดมาใช้ในการประกอบกับผลการวัดจากแบบวัดที่สร้างขึ้น เพื่อจะได้ผลการวัดที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่สามารถนำผลการวัดไปใช้กำหนดแนวทางหรือปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสอดคล้องการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2534). **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2534 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง. (2553). **คำสั่งคณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่ 6/2553 เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการ กนป. ด้านพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดี**. 28 มิถุนายน 2553.
- จิตตินันท์ บุญสถิตกุล. (2548). **จิตวิทยาวัยรุ่นในโรงเรียน**. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2547). **วผ 401 การวัดประเมินการเรียนรู้**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัดสำเนา).
- พรทิพย์ ไชยโส. (2545). **เอกสารคำสอนวิชา 153521 หลักการวัดและการประเมินผลขั้นสูง**. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา).
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2545). **การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. (2533). **เอกสารคำสอนวิชา วผ 306 การวัดทัศนคติเบื้องต้น**. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ พิมพ์ครั้งที่ 2**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (2548). **รายงานการวิจัยเอกสารการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Kohlberg, L. Lawrence Kohlberg's stages of moral development (Online).
www.en.wikipedia.org/wiki/lawrence_Kohlberg's_stages_of_moral_development, March 3, 2012.